

O filosofování s pokorou a trpělivostí

Jsem studentkou angličtiny a občanské výchovy na pedagogické fakultě. Filosofie je jedním ze základních oborů, kvůli kterým jsem se rozhodla společenské vědy studovat. Vždy mě fascinovali autoři, kteří filosofovali netradičně a byli něčím výjimeční. K Otakaru Fundovi jsem se dostala zcela náhodou při studiu na vysoké škole a nutno říct, že jeho pohled na svět a výklad myšlenek je pro mě něčím zcela unikátním.

Funda zastává názor, že filosofické tázání vede k pokoře. Při samotné četbě jeho glos jsem si mnohokrát vzpomněla na známé Sókratovo „*vím, že nic nevím*“, čímž si vykládám i tento Fundovo výroky. Kdo chce filosofovat, musí být otevřený všem možnostem a názorům a nesnažit

se najít jen jeden absolutní výrok. Autor dodává, že filosofie vyžaduje i jistou trpělivost a dává nám svobodu, což jsou hodnoty, které neodmyslitelně k filosofii patří.

Ve své vlastní filosofii se Funda zaměřoval na vymanění křesťanské víry z doslovně chápaných mýtů a dogmat a vyzdvižení její existenciální interpretace. Funda tuto myšlenku rozvíjí tak, že každý člověk by se měl tázat po svém vlastním smyslu života v přítomnosti, namísto hledání vyššího smyslu, který by dle křesťanství měl být společný pro všechny. Především s touto myšlenkou se velice ztotožňuji, neboť právě osobní přístup ke smyslu života je podle mě jedním z klíčů ke štěstí. Myslím si, že je velice aktuální vzhledem k dnešní době, protože právě teď vnímám více než dříve, že lidé tíhnou k tomu plnit cíle, které udává společnost jako důležité, místo toho, aby se zaměřovali na

cíle vlastní. A pokud se rozhodnou jít vlastní cestou, jsou předhozeni kritice, a to po takovou dobu, dokud se jejich rozhodnutí neukáže jako správné.

Co se týče filosofie jako touhy po vědění, mám pocit, že v momentálním světě na filosofování není mnoho času. Lidé v dnešní době neustále spěchají, mají hodně povinností a nestíhají se zamýšlet nad otázkami smyslu svého života a životních cílů. Z mé osobní zkušenosti mám pocit, že spousta lidí v dnešní době vnímá filosofii jako nepotřebnou část života a jediné místo, kde se aktivně setkávám s filosofickými otázkami, je akademická půda. Přesto však existují i pedagogové, kteří o filosofii nechtějí ani slyšet (přestože je charakterizována jako touha po vědění!) a tuto vědu veřejně shazují. A proč tak činí?

Někteří pedagogové nejsou tak vzdělaní v humanitních vědách, což může být

jeden z důvodů tohoto negativního názoru na filosofii. Jiní pedagogové jsou zvyklí učit velmi prakticky a debata o obecně teoretických otázkách je pro ně nepřijatelná. Přesto i takoví pedagogové někdy na tyto otázky narazí, ale bohužel to často bývá tak, že k filosofii skeptický pedagog uznává jen svůj názor jako ten správný a ostatní názory buď vůbec neuznává, nebo minimálně nerespektuje. Tento docela běžný jev ve školství považuji za velmi negativní. Filosofii pokládám za základní vědu, která nás učí shovívavosti ve vztahu k vlastnímu vědění i vědění ostatních, učí nás pokoře a skromnosti.

Fundovy *Glosy* jsou skvělým příkladem toho, jak v praxi filosofie vypadá. Člověk neustále přemýšlí nad různými myšlenkami, mnohokrát se k nim vrací, přebíhá od jedné myšlenky k druhé a stejně nachází jen neucelené střípky skutečnosti. Jistá hektičnost Fundových

poznámek ve mně evokuje samotnou krásu filosofie. Ač by mohlo být toto knize vyčteno, mně osobně se opravdu líbí, jak je viditelné, že autor neustále přemýšlí a hledá pravdu. Způsobem, jakým je kniha zpracována, je jasně naznačeno, jak lidské je filosofovat a jak každý z nás filosofii k životu potřebuje – tedy, pokud si na to udělá čas a dovolí si se otevřít novým myšlenkám a možná i změnit některé názory, které do té doby pokládal za striktní.

Takový přístup je velice inspirativní, protože většina filosofů, o kterých jsem se učila, mělo už ucelené myšlenky a názory, pro které je známe, ale málokdy je zdůrazněno, že stále hledají (nebo hledali) a některé otázky i pro ně zůstaly nezodpovězené. *Glosy* jsou jasným důkazem, že i známému filosofovi stále dávají některé myšlenky zabrat, a přestože se jim věnuje opakovaně a z různých úhlů pohledu, stejně si

nedokáže udělat jeden ucelený neměnný názor. Myslím, že tento aspekt filosofie by měl být probírán více, člověk by si měl být vědom toho, že není důležité vše „vědět“, ale naopak, důležité je neustále bádát a zároveň pokorně přijímat, že některé otázky není možno jednoznačně zodpovědět.

Poslední myšlenkou, která ve mě na základě Fundovy filosofie rezonuje, je fakt, že filosofování není něco, co by měl člověk dělat sám. Vždy jsem pokládala filosofy za lidi, kteří sedí v temnělé místnosti a přemýšlí jen nad svými myšlenkami, ale Funda toto moje přesvědčení naprosto rozbil. Pokud bych měla vyzdvihnout jedinou věc, kterou mi kniha přinesla, byla by to tato. Je důležité mluvit s ostatními o tom, co si myslíme. Je důležité se k takovým věcem vracet a hledat – neustále hledat střípky pravdy. Problém dnešní doby je ten, že každý, kdo najde střípek pravdy,

hledat přestane, protože je přesvědčen, že drží v rukou pravdu celou. Jsem ráda, že Otakar Funda je jeden z filosofů, který proti tomuto fenoménu bojuje a ukazuje nám, jak je filosofie krásná věc.

Iva Salivarová